

1. רקע כללי

- 1.1 לכל מונח האמור בחוזר זה, תהא המשמעות הקבועה לו בפקודת מס הכנסה, נוסח משולב, התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה") ו/או בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: "חוק מע"מ").
- 1.2 הנפקת אסימונים (Tokens) לציבור (Initial Coin Offering - ICO) הינה דרך לגייס מימון למיזמים עסקיים. הנפקת האסימונים ומעקב אחר העסקאות שנעשו בהם, מתאפשרת לרוב באמצעות טכנולוגיית אבטחה המכונה "בלוקצ'יין".
- 1.3 בלוקצ'יין (Blockchain) היא טכנולוגיית אבטחה מבוזרת ממוחשבת ומוצפנת ("קריפטוגרפיה"), המאפשרת פעילות עסקית מאובטחת באינטרנט ואימות של טרנזקציות עסקיות בין צדדים שונים ללא צורך בישות ניהול מרכזית. תוכנה הפועלת בהתאם לבלוקצ'יין, מאפשרת רישום טרנזקציות בבלוקים של מידע בהסכמה בין גורמים שונים ובלתי תלויים. כל בלוק שאושר מתחבר לבלוק הקודם. כך נוצר מבנה נתונים מבוזר שעל תוכנו (תוכן השרשרת הראשית) יכולים להסכים כל הגורמים המעורבים. שרשרת הבלוקים מכילה רישום של כל הפעולות שנעשו באמצעותה. השימוש בטכנולוגיה זו נעשה בין היתר באסימונים דיגיטליים, והטכנולוגיה הזו מיושמת ליצירת חוזים חכמים במגוון רחב של שימושים, כגון: שמירה על זכויות יוצרים, העברת רשומות רפואיות ועוד.
- 1.4 אחד השימושים הנפוצים בטכנולוגיה, הוא הנפקה של אסימונים קריפטוגרפיים הנשמרים בארנקים דיגיטליים. נכון להיום, האסימונים הקריפטוגרפיים יכולים להיות אחד מאלה:
- 1.4.1 אסימונים מבוזרים - אסימונים שאינם מונפקים עלי ידי גורם מרכזי אחד ושערכם אינו מייצג ערך של סחורה כלשהי או שירותים כלשהם, אלא ערכם נקבע לפי הסכמה בחליפין בין רשת המשתמשים (לדוגמה: ביטקוין, את'ר וכד').
- 1.4.2 Security Token (להלן: "אסימונים הוניים") - אסימונים המונפקים על ידי גורם מרכזי אחד המייצגים זכות לנכס או זכות פיננסית (כגון זכות התחייבותית או זכות הונית), לדוגמה: זכות לקבלת אחוז מרווחים עתידיים.
- 1.4.3 Utility Token (להלן: "אסימוני מוצרים ושירותים") - אסימונים המונפקים על ידי גורם מרכזי אחד המייצגים התחייבות מצד הגורם המנפיק, לתת שירות או זכות למוצר עתידי בפיתוח.

חוזר זה עוסק רק בהשלכות המס הנובעות מאסימוני מוצרים ושירותים, המפורטים בסעיף 1.4.3 לעיל (להלן: "האסימונים").

1.5 האסימונים המונפקים על ידי המיזמים, משקפים זכות לקבלת שירותים או מוצרים עתידיים בפיתוח שיסופקו על ידי החברה המנפיקה. יובהר כי הנפקת האסימונים היא כנגד רישום חוב (מקדמה מלקוחות) בגובה השירותים או המוצרים שבגינם הונפקו האסימונים בחברה המנפיקה, ולא כנגד הון או זכויות הונות בחברה המנפיקה.

1.6 יובהר כי חוזר זה דן בהשלכות המס מהנפקה לציבור¹ של אסימוני מוצרים ושירותים (Utility) והוא אינו קובע בשום אופן את מסגרת הכללים הנורמטיבית שתחול על הנפקות אלו. הנפקות אלו כפופות לכל דין ולהוראות הגורמים המפקחים הרלוונטיים, ובהם: רשות ני"ע, אגף ביטוח חיסכון ושוק ההון, בנק ישראל וכו'. חשוב לציין, כי בהתאם לכללי העקיבה של דיני המס לכללי החשבונאות, העקרונות הקבועים בחוזר זה מבוססים על הוראות IFRS 15 (הכנסות מחוזים עם לקוחות) והתקינה הישראלית והאמריקאית הרלוונטית יחד עם התאמות שנעשו לדיני המס. ככל ויהיו שינויים או שתפורסם תקינה ייעודית לנושא הנפקת ICO, רשות המסים תבחן את השינויים ותעדכן את החוזר ככל ויעלה צורך.

2. גיוס הון והנפקות ICO

2.1 כאשר חברה מעוניינת לבצע גיוס הון באמצעות הנפקה של אסימונים קריפטוגרפיים היא לרוב תצא בקמפיין שיווקי שמטרתו למשוך משקיעים פוטנציאליים. במסגרת ההנפקה תפרסם החברה Whitepaper שבו יפורטו תנאי החוזה החכם של האסימונים אותם היא מנפיקה. מסמכי ה- Whitepaper יפרטו את המוצר או השירות שבכוונתם לפתח ולהציע למשקיעים, את המודל העסקי הצפוי של החברה, יזמיה, האסימון שיונפק, אופן חלוקתו והזכויות הנובעות ממנו, פילוח וייעוד התמורה אשר התקבלה בהנפקה ועוד. לרוב, חלק מהאסימונים יונפקו גם לעובדי החברה ולעתים גם לבעלי מניותיה ללא תמורה מצידם. התשתית להנפקת האסימונים, תבוצע לרוב על בסיס פלטפורמה קיימת באמצעות טכנולוגיית הבלוקצ'יין², אך ייתכן והחברה המנפיקה תפתח תשתית משל עצמה. פיתוח תשתית עצמאית בחברה, תבוצע לרוב בקוד פתוח (Open Source). לרוב, החברה תאפשר במסגרת התשתית שפיתחה,

¹ לעניין זה, הנפקת אסימוני מוצרים ושירותים לצדדים קשורים לא תיחשב כהנפקה לציבור ולא יחולו בגינה הוראות חוזר זה.

² לדוגמה: פלטפורמת האתריום מהווה פלטפורמת בלוקצ'יין בקוד פתוח המאפשרת לצדדים שלישיים להשתמש בה ולכתוב חוזים שונים אשר על בסיסם ניתן להנפיק אסימונים מסוגים שונים. השימוש הנפוץ בה כיום, הוא הנפקת מטבע האתריום.

לשלב גם הנפקות משניות נוספות שיבוצעו על בסיס האסימונים שלה³. אסימונים שהונפקו על ידי החברה המפתחת לצורך שימוש במסגרת תשתית הבלוקצ'יין שפיתחה, ייחשבו לעניין זה גם כאסימוני מוצרים ושירותים (Utility).

2.2 את האסימון ניתן יהיה לרכוש באמצעות מטבעות רגילים המהווים הילך חוקי במדינה כלשהי, כגון דולר, אירו וכד', המכונים Fiat currency (להלן: "כסף פיאט"), ולרוב גם באמצעות אסימונים קריפטוגרפיים מבוזרים כדוגמת ביטקוין, את'ר וכד' (להלן: "אסימונים מבוזרים"). לאחר קבלת התמורה בידי החברה המנפיקה, יועברו האסימונים החדשים שהונפקו לידי המשקיעים ויפקדו בארנקים הדיגיטליים שלהם.

2.3 עם התקדמות החברה והצלחת ההנפקה המוקדמת, יתאפשר מסחר משני באסימונים על גבי זירות מסחר באינטרנט (דוגמת קראקו, ביטרקס, פולוניקס ואחרות) וכך יקבע שווי האסימון בהתבסס על מדדי היצע וביקוש בשוק ועל בסיס הביצועים של החברה המנפיקה.

2.4 בהתאם לתנאים שנקבעו במסגרת הנפקת האסימונים (מסמכי ה-whitepaper) והחזרה החכם של האסימון המונפק, עם הגעת המיזם לכדי מוצר סופי והיתכנות טכנולוגית, מחזיקי האסימונים יוכלו לממש את זכותם לקבלת המוצר או השירות כפי שהוצע בהנפקה. ייתכנו מקרים בהם גם לאחר ההגעה למוצר או היתכנות טכנולוגית ראשונית אשר יאפשרו שימוש באסימונים המונפקים, עדיין תישאר לחברה המנפיקה מחויבות לשדרג, לתחזק ולפתח את הפלטפורמה והטכנולוגיה מול מחזיקי האסימונים. התחייבות כאמור יכול ותהא לתקופה מוגבלת או לתקופה בלתי מוגבלת והכל כפי שיפורט במסמכי ההנפקה (Whitepapers). השימוש באסימונים יכול להתבצע בכמה אופנים כלהלן:

2.4.1 רכישת המוצר או השירות מול החברה המנפיקה בתמורה לאסימונים המוחזקים.

2.4.2 מתן זכות שימוש תמידית לשירות אותו פיתחה החברה המנפיקה לכל מי שמחזיק באסימון. במקרים אלו, מדובר לרוב בפיתוח של תוכנה או פלטפורמה טכנולוגית כלשהי, שניתן להשתמש בה לתקופה בלתי מוגבלת (ככל והאסימון משמש לתקופה מוגבלת, מדובר במודל המפורט בסעיף 2.4.1 לעיל).

³ לדוגמה: חברה מפתחת תשתית בלוקצ'יין בקוד פתוח ועל בסיסה מבצעת הנפקת אסימונים (להלן: "החברה המפתחת"). מאחר ומדובר בקוד פתוח של תשתית בלוקצ'יין, החברה תאפשר לגורמים נוספים לפתח פלטפורמות טכנולוגיות והנפקות משניות של אסימונים נוספים על גבי אותה התשתית (בדומה להנפקות שמבוצעות כיום על בסיס פלטפורמת האת'ריום). הנפקות משניות כאמור, יהיו מגובות תמיד באסימונים של החברה המפתחת. הערך המוסף של החברה מההנפקות המשניות, ינבע מהביקושים שיווצרו לאסימונים של החברה המפתחת לצורך רכישות והנפקות משניות של האסימונים האחרים.

2.4.3 פיתוח פלטפורמה למסחר ייחודי תוך קיום מסחר מבוסס אסימונים (האסימונים אותה הנפיקה במסגרת ה- ICO) על הפלטפורמה הטכנולוגית אותה פיתחה החברה המנפיקה. מסחר כאמור, יהיה לרוב בין משתמשים שונים בפלטפורמה שפותחה ולרוב החברה לא תהיה צד לו. התחייבותה של החברה במקרים כאלו, היא לפתח את הפלטפורמה המאפשרת את המסחר ולתחזק אותה. הפלטפורמה לביצוע המסחר, תאפשר ערך מוסף ייחודי לסוחרים באמצעותה. אותו ערך מוסף הניתן בפלטפורמה, יכול להיות בדרך של שמירה על אופי השימוש בשירות או במוצר⁴, וידוא כי המוצר הוא מקורי⁵ וכד'. לעניין זה, לא יראו במתן אפשרות טכנולוגית לביצוע מסחר באופן אנונימי או מסחר ללא משמעות ייחודית כערך מוסף ובמקרה כגון זה, יש לראות את האסימונים המונפקים כאסימונים מבוזרים, בדומה למפורט בסעיף 1.4.1 לעיל. כאמור, חוזר זה אינו עוסק במקרים אלו. במקרה זה, המודל העסקי של החברה לרוב יהיה מבוסס על גביית עמלה כלשהי (לרוב חלקיק מסויים מהאסימון) מתוך האסימונים המועברים בפלטפורמה או מתוך אלה שנרכשים מהחברה לשימוש בפלטפורמה. בנוסף, ייתכן שהחברה תפיק הכנסות גם באמצעות פיתוח אפליקציות ייעודיות לפלטפורמה ומכירתן בתמורה לאסימונים (כדוגמת ארנקים דיגיטליים ייחודיים). את האסימונים אותם צברה, היא תמכור בהמשך בתמורה לכסף פיאט או לאסימונים מבוזרים אחרים למשתמשים שונים שיבקשו להשתמש בפלטפורמה.

2.4.4 יש לציין, כי יתכן והחברה המנפיקה תשמור מלאי אסימונים בבעלותה במסגרת הנפקת ה- ICO הראשונית, ואותם היא תמכור בעתיד בתמורה לכסף פיאט או לשווה כסף אחר (לרוב אסימונים מבוזרים אחרים).

2.4.5 ייתכנו מודלים עסקיים אחרים אשר חברות מנפיקות יחליטו לנהוג על פיהם. חשוב לציין כי חוזר זה עוסק במודלים העיקריים הנפוצים וככל וישנם מקרים ייחודיים שאינם מפורטים, החברה המנפיקה תוכל לפנות לחטיבה המקצועית ברשות המסים לקבלת מענה מוסדר במסגרת החלטת מיסוי מקדמית.

⁴ לדוגמה הפלטפורמה יכולה לאפשר מכירת שירים שניתנים לשמיעה על ידי הרוכש תוך הגבלת העברת השיר לאחרים ללא ביצוע תשלום נוסף.
⁵ לדוגמה פלטפורמה המאפשרת זיהוי מדוייק של המוצרים הנסחרים בה כך שניתן יהיה לוודא כי מדובר במוצר מקורי ולא זיוף.

3. אירועי מס בהנפקות אסימוני מוצרים ושירותים

3.1 החברה המנפיקה

חברה המנפיקה אסימונים, מתחייבת להעניק בעתיד שירותים או מוצרים בתמורה לאותם אסימונים שהונפקו לציבור (נזכיר כי הוראות חוזר זה, עוסקות בהנפקת אסימונים לצדדים שלישיים במודל של אסימוני מוצרים ושירותים בלבד כמתואר בסעיף 1.4.3 לעיל). בנוסף, יתכן והחברה תמכור מוצרים או תעניק שירותים בתמורה לתשלומים שלא באמצעות האסימונים המונפקים⁶. לרוב החברה המנפיקה תפעל באחד מהמודלים העסקיים המפורטים בסעיף 2.4 לעיל. שלבי ההכרה בהכנסה יהיו בהתאם לאופי פעילותה של החברה ולפי המודל העסקי שלה, כדלקמן:

3.1.1 התמורה המתקבלת בהנפקה תירשם כהכנסות נדחות / הכנסות מראש (מעין

מקדמה מלקוח) בחברה המנפיקה ובגינה יחולו ההוראות כדלקמן:

3.1.1.1 ההכנסות מראש תירשמנה על פי שווי התקבולים שהתקבלו ביום

ההנפקה (כסף פיאט או אסימונים מבוזרים אחרים על פי שוויים במועד התקבול) ובניכוי הוצאות שיש לייחסן במישרין להנפקת האסימונים למעט הוצאות ששימשו כאמור בפיתוח עצמי של הפלטפורמה אשר יופחתו בהתאם להוראות הפקודה (להלן): **"ההכנסות מראש"**.

3.1.1.2 אסימונים מבוזרים אחרים (ביטקוין, את'ר וכד') שהתקבלו ביום

ההנפקה, שוויים ייקבע על פי שווי ממוצע⁷ לאותו יום מסחר על פי ממוצע השערים היומיים שיפורסמו ב- 2 או יותר מזירות המסחר המשמעותיות לאותם אסימונים מבוזרים (ממוצע שערי המסחר בזירות השונות מפורסם באפליקציות ואתרי אינטרנט שונים כגון CoinMarketApp, Bloxtax.co.il, Bitcoinaverage.com ועוד). החברה נדרשת לשמור אסמכתאות לעניין שווי האסימונים המבוזרים על פי היום בו הם התקבלו. ככל והחברה המציאה אסמכתא לשווי מהימן יותר, ניתן לבחון את השווי בהתאם.

3.1.1.3 אסימונים מבוזרים שהומרו לכסף פיאט באותו יום בו התקבלו, ערכם

יירשם על פי התמורה שהתקבלה בפועל בכסף פיאט.

⁶ הכנסות אלו ידווחו על פי הכללים הקיימים בדין למכירת מוצרים ושירותים בהתאם להוראות החלות על החברה.

⁷ השווי הממוצע ליום מסויים יהיה שווה לציבור השער היומי הגבוה והשער היומי הנמוך כשהסכום שהתקבל יחולק ב- 2.

3.1.1.4 במקרה בו ההנפקה נמשכת על פני תקופה ממושכת, יש לבחון את שווי התקבולים כאמור לעיל, בכל יום בנפרד.

3.1.2 היה והחברה מעניקה שירותים או מוכרת מוצרים בתמורה לאסימונים המונפקים כאמור בסעיף 2.4.1 לעיל, אזי ההכנסות מראש תוכרנה כהכנסה לשיעורין בהתאם לקצב מתן השירותים או הספקת המוצרים.

3.1.3 במקרים בהם האסימונים מקנים זכות תמידית למחזיק בהם לקבל שירות מהחברה המנפיקה כאמור בסעיף 2.4.2 לעיל, אזי, ההכנסות מראש תוכרנה במלואן כהכנסה ביום שהשירות הפך להיות זמין למחזיקי האסימונים. ככל ומדובר בשירות שזמין בחלקו, יש להכיר בחלק היחסי של השירות שהפך זמין⁸. ככל שישנה התחייבות עתידית שקשורה בכספי ההנפקה שהתקבלו, ניתן יהיה להכיר בהפרשה בגין התחייבות זו והכל על פי מבחני ההכרה בהפרשות לצורכי מס כפי שנקבעו בפסיקה הרלוונטית (ארקיע, נקיד, תל עופר וכו').

3.1.4 במקרים בהם האסימונים מקנים זכות לשימוש בפלטפורמה (כגון זכות לסחור באמצעות האסימונים בפלטפורמה המפותחת) אותה פיתחה החברה המנפיקה כאמור בסעיף 2.4.3 לעיל, אזי, ההכנסות מראש תוכרנה במלואן כהכנסה ביום שהפלטפורמה החלה לפעול (ראה לעניין זה גם את האמירה בסעיף 3.1.3 לעיל לעניין פלטפורמה שזמינה למשתמשים באופן חלקי או שישנה התחייבות להוצאה עתידית בגינה ניתן להכיר בהפרשה).

3.1.5 היה והחברה המנפיקה מוכרת אסימונים נוספים שחזרו אליה במסגרת מתן השירותים או המוצרים אותם התחייבה לספק כאמור בסעיפים 3.1.2 או 3.1.3 לעיל או במסגרת גביית עמלה בגין השימוש בפלטפורמה שפיתחה כאמור בסעיף 2.4.3 לעיל, ההכנסה תוכר בידיה על פי העקרונות המפורטים בחוזר זה. גובה ההכנסה ייקבע בהתאם לתקבול בפועל שקיבלה החברה (לרוב על פי שווי האסימון באותו מועד בשוק המשני ככל ויש בו מסחר). ככל והתקבלה תמורה באסימונים מבוזרים, ראה לעניין זה את מנגנון קביעת השווי המפורט בסעיף 3.1.1.2 לעיל.

3.1.6 חברה מנפיקה, אשר מבצעת מכירה בשוק המשני של אסימונים ששמרה בבעלותה במסגרת ה- ICO כאמור בסעיף 2.4.4 לעיל, ההכנסה תוכר בידיה בהתאם למנגנון המתואר לעיל, והכל לפי התמורה שתקבל בפועל במכירה

⁸ לדוגמה, כאשר חברה מתחייבת לפתח מערכת בעלת 5 מודולים שונים של שירותים ורק 2 מודולים הפכו לזמינים - החברה תכיר ב- 40% מההתחייבות.

(ככל והתקבלה תמורה באסימונים מבוזרים, ראה לעניין זה את מנגנון קביעת השווי המפורט בסעיף 3.1.1.2 לעיל). ההכנסה כאמור, תהווה הכנסה אינטגרלית לעסקיה של החברה המנפיקה במועד בו היא נדרשת להכיר בהכנסה.

3.1.7 על אף האמור לעיל, על החברה המנפיקה להכיר בהכנסה מיידית בכל יתרת ההכנסות מראש עם קרות אחד האירועים הבאים:

3.1.7.1 תמורת ההנפקה הייתה מיועדת לפיתוח של מוצר או שירות מסוים, והפיתוח לא צלח. במקרים בהם הפיתוח נכשל, לרוב החברה תשיב למחזיקי האסימונים את כספם (בניכוי הכספים ששימשו לפיתוח). יש לציין, כי ככל וכספים הושבו למשקיעים, הם יופחתו מההתחייבות של החברה המנפיקה וכתוצאה מכך גם מסכום ההכנסה שתוכר.

3.1.7.2 החברה המנפיקה הכריזה על פירוק, או נכנסה להקפאת הליכים או הגיעה לחדלות פירעון.

3.1.7.3 החברה העבירה את מחויבויותיה למחזיקי האסימונים, לגוף אחר, ללא העברת כספי ההנפקה (לרבות אסימונים מבוזרים שהתקבלו במסגרת ההנפקה).

3.1.7.4 החברה המנפיקה מכרה את פעילותה, ללא העברת כספי ההנפקה (לרבות אסימונים מבוזרים שהתקבלו במסגרת ההנפקה).

3.1.8 במידה והאסימונים המונפקים לא יוצרים לחברה המנפיקה מחויבות כלשהי לספק שירות או מוצר למחזיק האסימון (לעניין זה, מחויבות להקים פלטפורמה טכנולוגית כלשהי ולתחזק אותה תיחשב כהתחייבות), על החברה המנפיקה להכיר בהכנסה בעת קבלת תמורת ההנפקה. בחינת ההתחייבות של החברה תבוצע בין היתר, על בסיס מסמכי ההנפקה (ה- White Papers).

3.1.9 למען הסר ספק, במידה ובהתאם לדין, החברה המנפיקה זכאית לדווח על הכנסותיה על בסיס מזומן ובחירה כך לדווח, אזי, ההכנסות מראש תוכרנה כהכנסה במועד קבלתן. לעניין זה, חברה שבחרה לדווח על בסיס מצטבר במועד ההנפקה, לא תוכל לחזור בה מבחירה זו במועד מאוחר יותר.

3.1.10 ייתכנו מקרים בהם חברה תפנה לגיוס באמצעות הנפקת ICO שלא תבוצע במישרין אלא באמצעות חברה בת, בבעלותה המלאה, הרשומה מחוץ לישראל. במקרה בו חברת הבת ביצעה את ההנפקה עבור החברה, ולאחר ההנפקה חברת הבת תעביר את כספי ההנפקה לחברה וכן תעביר את מלוא ההתחייבויות הגלומות באסימונים (Back to back), אזי מאחר וההנפקה

בוצעה עבור החברה, וכספי ההנפקה הועברו לחברה ומלוא ההתחייבויות בגין האסימונים שהונפקו ב- ICO הועברו גם כן לחברה, יחולו העקרונות המפורטים בחוזר זה בגין ההנפקה כאמור בעת העברת התמורה מחברת הבת לחברה.

3.1.11 חברה שקיבלה את תמורת ההנפקה באסימונים מבזרים אחרים (כדוגמת ביטקוין או את'ר), תכיר בהכנסה או הוצאה מהשינוי בערך האסימונים המבזרים שהתקבלו בהנפקה במועד ההמרה שלהם לכסף פיזי או במועד השימוש בהם (שימוש באסימונים מבזרים עבור רכישה של שירות או מוצר, ייחשב לעניין זה כעסקת חליפין ויחולו בגין עסקה זו, העקרונות הקבועים [בסעיף 3.1.5 לחוזר מס הכנסה 5/2018 שעניינו "מיסוי פעילות באמצעי תשלום מבזר"](#)).

3.2 מחזיקי האסימונים

מחזיקי האסימונים יהיו אלו שרכשו את האסימונים בין במסגרת ההנפקה הראשונית ובין במסגרת מסחר משני שיווצר באסימונים בעתיד (ראה הרחבה בסעיף 4 להלן).

3.2.1 היות ומנקודת מבטו של המחזיק מדובר ברכישה של זכות לקבל נכס או מוצר או שירות בעתיד, זכות המהווה נכס כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה, לא תותר הוצאה כלשהי למחזיקי האסימונים במועד רכישתם. מכירת האסימונים בשוק המשני (ראה הרחבה בסעיף 4 להלן), תהווה הכנסה הונית או הכנסה פירותית, בהתאם להוראות הפקודה, ובהתאם לכך יש לסווג את הרווח או ההפסד מהמכירה, והכל על פי עלות האסימון בפועל כפי שהיתה למחזיק במועד הרכישה והתמורה שהתקבלה במועד המכירה.

3.2.2 בהמשך לאמור לעיל, במידה והאסימונים מקנים זכות לקבלת שירות, אזי, עלות האסימונים תוכר כעלות השירות ותוכר כהוצאה, בכפוף להוראות הפקודה, בהתאם לקצב קבלת השירות על פי העלות של האסימון כפי שהיתה בפועל אצל המחזיק.

3.2.3 אסימונים המקנים למחזיק בהם זכות תמידית שאינה מוגבלת בזמן לקבל שירות מהחברה המנפיקה, עלותם תוכר כהוצאה פירותית או כעלות, לפי העניין, במועד בו החברה המנפיקה חדלה מלספק את אותו שירות.

3.2.4 למען הסר ספק, במידה והאסימונים מקנים זכות לקבלת מוצר, אזי, עלות המוצרים שיתקבלו תותר בניכוי בגובה עלות האסימונים שנרכשו במועד ההנפקה כעלות מכר, הוצאות פחת וכיוצ"ב בכפוף לכללי ההכרה, לפי העניין, כאמור בסעיף 3.2.1 לעיל.

3.3 הנפקת אסימונים לעובדים

3.3.1 אסימונים המונפקים לעובדי חברה או לנותני שירותים לרבות לדירקטורים (בפיסקה זו ייקראו להלן: "העובד"), במקביל להנפקה לציבור, בין בתמורה חלקית ובין ללא תמורה כלל, יחולו ההוראות הבאות:

3.3.1.1 הכנסת העובד מהקצאת האסימונים תחויב במס במועד מימוש הזכות הגלומה באסימון או במועד יציאת האסימונים מרשותו של העובד כמשמעותה בהגדרת המונח "מכירה" בסעיף 88 לפקודה (לרבות בדרך של המרת האסימונים שהתקבלו לאסימונים מבוזרים אחרים), כמוקדם מבניהם (להלן: "מועד המימוש") לפי סעיף 2(2) לפקודה או 2(1) לפקודה, לפי העניין. ההכנסה החייבת במועד המימוש תהא בגובה הפרש שבין שווי שוק האסימונים במועד המימוש (על פי שווי השירות או המוצר שניתן לעובד או על פי שווי התמורה שקיבל במכירה) בניכוי המחיר ששולם על ידי העובד בגין הקצאת האסימונים (להלן: "תוספת המימוש"), ככל ששולם.

3.3.1.2 על אף האמור בסעיף 3.3.1.1 לעיל, תוכל החברה לבחור מראש (להלן: "בחירה"), כי הכנסתם של עובדיה מהקצאת האסימונים, תחויב במס במועד ההקצאה בפועל של האסימונים לעובדים (להלן: "מועד ההקצאה") לפי סעיף 2(2) לפקודה או 2(1) לפקודה, לפי העניין. במקרה זה, ההכנסה החייבת במועד ההקצאה תהא בגובה הפרש שבין שווי שוק האסימונים במועד ההקצאה בניכוי תוספת המימוש, ככל וישנה.

חברה אשר תבחר את ההסדר המפורט בסעיף קטן זה, תודיע על כך לפקיד השומה שתיק הניכויים של החברה מתנהל אצלו, 60 ימים לפחות לפני מועד ההקצאה (להלן: "הודעה"). ההודעה תחול על עובד החברה שהוקצו ו/או יוקצו לו אסימונים, לכל הפחות לגבי הקצאות שבוצעו במהלך השנה שלאחר תום השנה שבה בוצעה ההקצאה הראשונה ואילך (להלן: "תקופת בחירה מינימלית"). לאחר תום תקופת הבחירה המינימלית, תהיה החברה רשאית לשנות בחירתה בהודעה לפקיד השומה, בכפוף לתקופת בחירה מינימלית חדשה.

3.3.1.3 לאחר מועד אירוע המס בידי העובד לפי סעיף 3.3.1.1 לעיל או לפי סעיף 3.3.1.2 לעיל, וככל שלא מכר העובד באותו המועד את האסימון בפועל, יראו את שווי שוק האסימון במועד אירוע המס כמחירו המקורי

ואת מועד אירוע המס כיום הרכישה של האסימון, במועד מכירת האסימון בפועל, יחולו הכללים החלים על כל מחזיק אסימונים כמפורט בסעיף 3.2 לעיל.

3.3.1.4 לחברה תותר הוצאה בהתאם לגובה ההכנסה החייבת של העובד לפי סעיף 2(2) לפקודה או 2(1) לפקודה במועד ההקצאה או במועד המימוש לפי העניין, או בגובה סכומי השתתפות שבהם חויבה החברה בשל התחייבותה לחברה שהנפיקה את האסימונים עבור עובדיה, לפי הנמוך שביניהם; והכול בשנת המס שבה נוכה המס לעובד והועבר לפקיד השומה. כמו כן, ההוצאה תירשם כנגד ההכנסות מראש, וההכנסות מראש תוכרנה כהכנסה על פי העקרונות האמורים בסעיף 3.1 לעיל.

3.3.1.5 לעניין זה, יראו את שווי האסימונים המוקצים לעובד, על פי שוויים הממוצע כפי שנקבע ב- 30 ימי המסחר העוקבים למועד אירוע המס (בין אם במסחר משני ובין אם ברכישה ישירות מהחברה במסגרת ההנפקה והכל בתנאי שהמסחר אינו בין צדדים הקשורים לחברה).

3.3.1.6 האחריות על ניכוי המס במקור מהאסימונים שהוקצו לעובדים בהתאם לסעיף 2(1) או 2(2) תחול על החברה (אין באמור בכדי לגרוע מחובת תשלום המס של העובד), אשר תדאג לקיים מנגנון מסודר (לדוגמה באמצעות החזרה החכם שקבוע באסימון המונפק לעובד), לפיקוח על האסימונים המוענקים לניצעים לרבות במקרה בו העובדים, מפסיקים להעניק את שירותיהם לחברה (זאת גם במקרים בהם החברה לא היתה צד למימוש האסימון של העובד). לעניין זה החברה בישראל תצטרף דוח מפורט לגבי פרטי העובדים, ההענקות והמימושים שבוצעו במהלך השנה השוטפת (לרבות יתרות פתיחה ויתרות סגירה ומועדי הבשלה).

4. מסחר משני באסימונים

4.1 הגדרת "נכס" בסעיף 88 בפקודה כוללת בין היתר כל רכוש, וכן כל זכות או טובת הנאה ראויות או מוחזקות. לאחר הנפקתו, אסימון מהווה זכות ראויה ורכושו של האדם המחזיק בו, ומשכך הוא נכלל בהגדרת "נכס" בסעיף 88 לפקודה. לעניין זה, ראה גם את הוראות [חוזר מס הכנסה 5/2018 שעניינו "מיסוי פעילות באמצעי תשלום מבוזר"](#).

4.2 מסחר באסימונים לאחר הנפקתם תמוסה כמכירת "נכס" בהתאם לחלק ה' לפקודה, ותסווג כהכנסה הונית ותחויב במס רווח הון בהתאם לשיעורי המס הקבועים בסעיף 91 לפקודה.

4.3 אדם המדווח על מכירת אסימון ישמור מסמכים להוכחה כי ההכנסות המדווחות הן ממכירת האסימון וכן ישמור את חוזה ההנפקה (ככל והוא החזיק בו), על מנת שיוכל להציגם לפקיד השומה, ככול שיידרש להנחת דעתו של פקיד השומה.

4.4 יובהר כי אדם אשר הכנסותיו ממכירת אסימונים, מגיעות לכדי עסק יסווג הכנסותיו כהכנסה פירותית ויחולו עליהן שיעורי המס על פי סעיפים 121 או 126 לפקודה, לפי העניין. סיווג ההכנסות ייקבע בהתאם למבחני עסק כפי שנקבעו בפסיקה.

4.5 עסקאות בהן התמורה משולמת באסימונים אחרים (כדוגמת ה-Bitcoin), יטופלו לצורכי מס כעסקת חליפין ("Barter") על פי שווי הנכסים המוחלפים במועד העסקה.

5. היבטי מע"מ

5.1 הגדרת עסקה בחוק מע"מ כוללת שני סוגים של עסקאות: האחת עסקה מסוג "מכר" והשנייה עסקה מסוג של מתן "שירות". לכל אחת מסוגי העסקאות הנ"ל יכול שתהיה השפעה על מועדי החיוב במס, המחיר ושיעור המס.

5.2 כאמור לעיל, חוזר זה עוסק במקרים בהם התמורה המתקבלת מהנפקת האסימונים, משקפת מחויבות עתידית של המנפיק למתן שירותים או אספקת טובין.

5.3 להלן חביות המס במישור החברה המנפיקה לגבי כל סוג של עסקה, וזאת על פי הוראות חוק מע"מ:

5.3.1 בעת הנפקת אסימונים **המהווים מחויבות למתן שירותים** - בהתאם לסעיף 24

לחוק מע"מ, מועד החיוב במס יהא עם קבלת תמורת ההנפקה בידי החברה המנפיקה (דיווח על בסיס מזומן). עם זאת, במקרים המפורטים להלן, יחול מועד החיוב במס עם נתינת השירות (דיווח על בסיס מצטבר):

5.3.1.1 כאשר מחזור העסקאות של העוסק (החברה המנפיקה) עולה על 15

מיליון ₪ וחלה עליו החובה לנהל פנקסי חשבונות לפי תוספת יא' להוראות ניהול ספרים (בהתאם להוראות סעיף 29(א1) לחוק מע"מ). לעניין זה, יראו את התמורה בהנפקה (ההכנסות מראש) כחלק ממחזור העסקאות.

5.3.1.2 כאשר תמורת ההנפקה, כולה או מקצתה, המשולמת על ידי רוכש

האסימונים איננה בכסף כגון תשלום כנגד באסימונים מבוזרים אחרים.

5.3.2 בעת הנפקת אסימונים **מהווים מחויבות למכר טובין** (נכס מוחשי ונכס בלתי מוחשי) - בהתאם לסעיף 22 לחוק מע"מ, מועד החיוב במס הוא עם מסירת הטובין לקונה (דיווח על בסיס מצטבר). על אף האמור בסעיף קטן זה, בעסקה של מכר טובין בידי אחד מאלה, יחול החיוב במס עם קבלת התמורה (על בסיס מזומן):

5.3.2.1 עוסק שמחזור עסקאותיו אינו עולה על שני מיליון ₪.

5.3.2.2 עוסק שמתקיים בו האמור בפרט 2(ג) לתוספת א' להוראות ניהול ספרים.

5.4 במקרים בהם החבות במס נקבעת על בסיס מזומן, אולם בסופו של דבר זהות הקונה או מקבל השירות משתנה כך שבמועד ההנפקה רוכש האסימונים הינו תושב חוץ אך עם מימוש העסקה הקונה או מקבל השירות הוא תושב ישראל או להיפך, יתכן כי שיעור המס בשל העסקה ישתנה בהתאם להוראות חוק מע"מ כמפורט להלן:

5.4.1 כאשר המחויבות הינה **לאספקת טובין** - ככל שבעת ההנפקה הלקוח הוא תושב חוץ, הרי שעם קבלת התקבול החברה תוציא חשבונית מס בשיעור אפס בהתאם להוראות סעיף 30(א)(1) או 30(א)(2) לחוק מע"מ. ככל שבעת אספקת הטובין הלקוח הינו תושב ישראל, הרי שיש לבטל את החשבונית המקורית ולהוציא במקומה חשבונית מס בשיעור מלא (ולהיפך, כאשר הלקוח בעת ההנפקה הוא תושב ישראל ובעת אספקת הטובין הקונה הוא תושב חוץ).

5.4.2 כאשר המחויבות הינה **למתן שירות** - ככל שבעת ההנפקה הלקוח הוא תושב חוץ, הרי שעם קבלת התקבול החברה תוציא חשבונית מס בשיעור אפס בהתאם להוראות סעיף 30(א)(5) לחוק מע"מ ככל ולא מתקיימים הסייגים הקבועים בסעיף.

ככל שבעת מתן השירות הלקוח הינו תושב ישראל, הרי שיש לבטל את החשבונית המקורית ולהוציא במקומה חשבונית מס בשיעור מלא (ולהיפך, כאשר בעת ההנפקה הלקוח הוא תושב ישראל ובעת מתן השירות הלקוח הוא תושב חוץ).

5.4.3 כאשר הלקוחות שרכשו את האסימונים לא חוזרים לחברה לקבלת הטובין או השירות, חשבוניות המס שיצאו בעת ההנפקה יישארו על כנן כאילו העסקה נעשתה בעת ההנפקה.

5.5 מסחר משני באסימונים:

5.5.1 האסימונים מהווים מסמך סחיר לעניין חוק מע"מ.

5.5.2 אדם אשר מכירת האסימונים אינה מגיעה לכדי פעילות בעלת מאפיינים עסקיים לא תחוב במס ערך מוסף. מנגד, אדם אשר מכירת האסימונים מגיעה לכדי פעילות בעלת מאפיינים עסקיים (בהתאם למבחנים אשר נקבעו בפסיקה) יחויב בהתאם להוראות חוק מע"מ כמפורט להלן.

5.5.3 פעילות עסקית כאמור ממוסה, בד"כ, בהתאם לכללים החלים על מוסד כספי.

5.5.4 על כן, מי שפעילותו במסחר באסימונים עולה לכדי עסק יסווג וירשם כ"מוסד כספי" לעניין חוק מע"מ והכנסותיו תתחייבנה במע"מ בהתאם להוראות סעיף 4 לחוק מע"מ.

6. השלכות חוק עידוד

6.1 חברה המבקשת לתבוע הטבות מס מכח החוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 (להלן: "חוק עידוד") אשר ביצעה הנפקת ICO, תבדוק את עמידתה בתנאים הקבועים בחוק עידוד לרבות בדיקת "חברה מועדפת", "מפעל מועדף" או "מפעל טכנולוגי", "הכנסה מועדפת" או "הכנסה טכנולוגית"⁹ וכיוצ"ב במועד ההכרה בהכנסה בפועל לצרכי מס. את התנאים הנבדקים יש לבחון על בסיס פעילותה העסקית המהותית, קרי, פעילות הפיתוח והייצור של המוצר או השירות אותו היא מעניקה ללקוח. הוצאות מחקר ופיתוח ששימשו להנפקת ה-ICO (ככל והחברה אכן ביצעה מו"פ במסגרת הליך ההנפקה), ייחשבו כהוצאות מו"פ של המפעל וזאת תחת ההנחה כי אכן מתמלאים יתר התנאים להכרה בפעילות החברה כמפעל לעניין חוק עידוד. למען הסר ספק, לצורך עמידתה של החברה בהגדרת "מפעל טכנולוגי מועדף" הקבועה בסעיף 51כד לחוק עידוד, לא יראו בתקבולים מההנפקה כהכנסות החברה לצורך בדיקת תנאי 7% הוצאות המו"פ, התנאי כאמור ייבחן על בסיס ההכנסות של החברה בהתאם למועד ההכרה בהן והכל בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר זה. במקרים בהם נוצר עיוות כתוצאה מהעקרונות להכרה בהכנסה המפורטים לעיל, ניתן יהיה לפנות למחלקת חוקי עידוד בחטיבה המקצועית.

6.2 על מנת לקבוע האם הכנסתה של החברה מהווה "הכנסה מועדפת" או "הכנסה טכנולוגית", יש לבחון את המוצר או השירות בגינם מתקבלת ההכנסה, קיומו של "נכס לא מוחשי מוטב" שבבעלותה של החברה (ככל והכנסותיה נובעות ממתן זכות שימוש) ואינטגרליות ההכנסה לפעילותה העסקית. הכנסות שסווגו כהכנסות הוניות או כאלה שאינן אינטגרליות לעיסוקה של החברה בהתאם לעקרונות הקבועים בסעיף 3 לעיל, לא ייחשבו כהכנסה מועדפת או הכנסה טכנולוגית.

⁹ כהגדרת המונחים בסעיפים 51 ו-51כד לחוק עידוד.

ככל והכנסותיה של החברה נובעות ממתן זכות שימוש בידע, יש לבחון את תהליך הפיתוח של החברה ולהחיל את כל הכללים הקבועים לעניין זה בפרק השביעי לחוק עידוד בסימן ב1, ב2 או ב3 לפי העניין והתקנות הרלוונטיות (ראה גם את [חוזר מס הכנסה מס' 9/2017 שעניינו "תיקון 73 לחוק עידוד השקעות הון"](#)).

בברכה,

רשות המסים